

Gemeente Renkum

Raadsvoorstel

Verantwoordelijk team
Regie en Projecten

Zaaknummer
2026-006444

Datum
12 mei 2026

Portefeuillehouder
J. (Joa) Maouche MSc

Raad d.d.
24 juni 2026

Onderwerp
Bomenverordening

Beslispunten

Het vaststellen van de Verordening tot wijziging van de Bomenverordening gemeente Renkum 2009, wijziging 2016;

Samenvatting

De Bomenverordening van 2016 bepaalt, samen met het Besluit vergunningsvrij kappen 2017, dat veel boomsoorten in de gemeente vrij gekapt mogen worden. Het besluit beschermt 5 aangewezen boomsoorten. Het beleid heeft de afgelopen jaren geleid tot een afname van het totale bomenbestand in de gemeente Renkum. Bomen hebben veel verschillende waarden en de urgentie de bomen te behouden is groter geworden in het afgelopen decennium. Met name klimaatverandering vereist een andere kijk op het behoud van de houtopstanden. Bomen verzorgen een koelend effect door schaduwvorming. Ook is de wettelijke basis strenger geworden. De Europese natuurherstelverordening schrijft voor dat de boomkroonbedekking niet mag afnemen ten opzichte van 2024. Dit voorstel beoogt een strenger beleid op het kappen van bomen met name in de bebouwde kom, waarbij bijna alle bomen met een omtrek van 60 cm onder de vergunningenplicht vallen.

Aanleiding

De in 2016 gewijzigde bomenverordening die daarmee minder streng werd voor verschillende boomsoorten gaf een grotere verantwoordelijkheid aan de bewoners, voor het behoud van de groene omgeving. De huidige verordening beperkt de bescherming tot 5 Renkumse boomsoorten en een lijst met aangewezen waardevolle bomen. Uit een aantal jaren monitoring van de boomkroonbezetting blijkt een achteruitgang. De raad is daarover geïnformeerd bij raadsbrief van 8 augustus 2023.

Bomen zijn belangrijk

Renkum is een groene gemeente. Daarom is streven naar het behoud van onze natuur en onze groene leefomgeving belangrijk. Bomen leveren een bijdrage aan de biodiversiteit en ook aan de handhaving van de lucht-, water-, en bodemkwaliteit. Bomen hebben van alle groensoorten de grootste invloed op de leefomgeving.

Natuurherstelverordening

In 2024 is de Europese Natuurherstelverordening (NHV) van kracht geworden. De NHV stelt dat vanaf 2024 de stedelijke natuur niet mag achteruitgaan en vanaf 2030 moet er juist groen bijkomen. In deze verordening wordt expliciet over een stedelijke boomkroonbedekking gesproken. De Nationale overheid komt in 2026 met een plan hoe deze doelen ingevuld moeten worden. In de tussentijd gaat de boomkroonbedekking verder achteruit.

De achteruitgang

De boomkroonbedekking van onze stedelijke natuur staat onder druk door verschillende omstandigheden.

oppervlakte 2010 is 100%

Gebied	2010	2013	2018	2021	2022	2023
gemeente	100%	99%	87%	86%	86%	86%
Bebouwde kom	100%	93%	82%	79%	80%	80%
Kievitsdel	100%	98%	83%	79%	82%	80%
Wolfheze-zuid	100%	102%	84%	81%	83%	84%
Beelaertslaan e.o.	100%	91%	80%	74%	79%	81%

NB recentere gegevens zijn niet in de zelfde systematiek voorhanden vanwege andere meetmethodes.

Bomen gaan bijvoorbeeld vervroegd dood door de klimaatsverandering. Om hier op een goede wijze op te reageren is voor de verleende vergunningen het opleggen van herplantplicht een belangrijk instrument. Een aanpassing van de verordening kan ook een aantal juridische zaken aanpakken, zoals het vaststellen van de contour bebouwde omgeving.

Kortom

Het aanpassen van de bomenverordening is nodig omdat de bomen in de bebouwde omgeving belangrijk zijn, maar te snel verdwijnen en bescherming behoeven.

Inhoud

De huidige kapregels staan in de "Bomenverordening Renkum 2009, wijzigingen 2016" met het daarbij behorende "Besluit van B&W Vergunningvrij kappen".

De bomenverordening 2016 kent een kapverbod (zonder vergunning) dat geldt voor dikkere bomen (omtrek meer dan 60 cm op 130 cm hoogte gemeten) tenzij ze op een voor- of achtererf staan en niet van de boomsoorten eik, beuk, esdoorn, linde, grove den en acacia (Robinia) zijn en van de aangewezen waardevolle bomen. Er zijn omstandigheden vrijgesteld van vergunningplicht zoals die

Onderwerp

Bomenverordening

Datum

12 mei 2026

Zaaknummer

2026-006444

Pagina

2 van 7

van een dode boom. Bij het aanvragen van vergunning kan de vergunning verleend worden onder voorwaarde dat er herplant plaats vindt.

Bomen op een erf mogen dus vergunningvrij gekapt worden als ze niet tot bij het voornoemde rijtje bomen horen. Deze bomen zijn echter ook waardevol voor invulling van de groene omgeving die de gemeente kenmerkt. Vele soorten, die ook een grote omvang kunnen aannemen, zijn daarmee vogelvrij als ze op particuliere eigendom staan. De boomkroonbedekking neemt af als deze bomen geleidelijk verdwijnen en niet vervangen worden.

Bij de voorgestelde wijziging van de bomenverordening worden deze bomen met name beter beschermd. Verder zijn een aantal problemen aangepakt en in de regelgeving opgenomen:

- De definitie van een houtopstand is aangescherpt.
- Het vergunning vrij kappen van dode bomen en Amerikaanse vogelkers is omgezet in een meldingsplicht om zicht te houden op ongewenst gedrag. Soms wordt de boom te snel doodverklaard.
- Het hanteren van de bebouwingscontour houtkap.

Er is ook onderzocht of voldaan kan worden aan de wens van de raad van 20-12-2023, namelijk dat voor het uitoefenen van een vergunning pas mag worden gekapt als daarmee samenhangende andere vergunningen of ruimtelijke ordeningsprocedures onherroepelijk zijn. Dit blijkt juridisch niet mogelijk. Op grond van hogere regelgeving, artikel 16.79, lid 2 van de Omgevingswet, treedt een kapvergunning na 4 weken na de dag van bekendmaking (reguliere procedure) of de dag van terinzagelegging (uitgebreide procedure) in werking.

Kader

De Bomenverordening maakt deel uit van de regels van de Omgevingswet. Hierin worden ook de zaken genoemd die onder de verantwoordelijkheid van de Provincie vallen. De houtopstanden buiten de bebouwingscontour houtkap (bebouwde kom) vallen grotendeels buiten de bevoegdheid van de gemeente.

De eerdergenoemde Europese Natuurherstelverordening (NHV) geeft richting aan een nog op te stellen nationaal plan, dat op dit moment in voorbereiding is. Deze Europese wet moet ervoor zorgen dat ecosystemen niet alleen beschermd maar ook hersteld worden. De natuur in steden mag niet minder worden. Dat betekent bijvoorbeeld dat het percentage boomkroonbedekking, het aantal grote bomen, tot 2030 niet mag achteruitgaan. Vanaf 2030 moet er juist meer groen bijkomen.

Argumenten

1. Het voorstel maakt de interpretatie van de regels eenvoudiger. Was voorheen bomenkennis nodig, nu is elk houtig gewas met een grotere omtrek dan 60 cm vergunning plichtig.
2. Het voorstel maakt het eenvoudiger voor het college van burgemeester en wethouders om herplant op te leggen.

Onderwerp

Bomenverordening

Datum

12 mei 2026

Zaaknummer

2026-006444

Pagina

3 van 7

3. Het voorstel heeft financiële consequenties, onder meer doordat er weinig zicht is op het aantal kap aanvragen. Er kunnen meer of minder aanvragen voortvloeien uit de besluiten.
4. Bij het behoud van de bomen in de leefomgeving worden ook veel baten die bomen leveren in stand gehouden. Het gaat om schaduwwerking, opvang van water, leveren van biodiversiteit, verhogen van de waarde van huizen en meer. Deze vloeien deels terug naar de gemeentelijke begroting zoals via een hogere ozb en via besparingen op zorgkosten.

Alternatieven

Het is mogelijk de eisen verder aan te scherpen of af te zwakken, bijvoorbeeld door met een andere omtrekmaat te gaan werken. Dikkere bomen zijn de grootste bomen en zeker het beschermen waard gezien de baten die uit grotere bomen voortkomen. Er zijn echter ook jongere bomen nodig om oudere bomen te verkrijgen. De oude maat van 60 cm omtrek is niet heel streng. De vergunningplicht kan ook strenger als de maat kleiner wordt. Dan moeten echter meer vergunningen worden aangevraagd en behandeld.

Aanpak/Uitvoering

De bescherming van bomen is met een aantal maatregelen geborgd in de verordening:

1. een verbod op kappen zonder vergunning van dikke bomen (vanaf omtrek 60 cm)
2. een mogelijkheid herplant te verplichten
3. het aanwijzen van waardevolle bomen die extra bescherming genieten
4. een meldingsplicht voor het kappen van dode bomen

In de huidige verordening zijn de maatregelen 1, 2 en 3 al (deels) mogelijk. Er is echter discussie over de omstandigheden waaronder vergunningen verleend worden. Om deze discussie zo veel als mogelijk te verminderen zal het college een afwegingskader vaststellen.

Uit evaluatie van de huidige lijst met waardevolle bomen blijkt deze te krimpen. Er wordt zodra de raad heeft ingestemd met dit voorstel een aangepaste lijst aan het college aangeboden, met daarbij een aantal door de inwoners aangereikte suggesties.

Verder zal zodra het nationale plan voor de NHV bekend wordt, uiterlijk september 2026, de monitoring van de kroonbezetting worden afgestemd op dit plan.

Participatie

Voor het uitbreiden van de lijst is een oproep gedaan om nieuwe bomen aan te melden. Er is met een aantal betrokken inwoners een gesprek over de afname van de bomen in hun buurt gesproken. Het Groenberaad heeft geadviseerd op de voorgenomen voorstellen. Met name met betrekking tot het formuleren van de toe te kennen punten voor het bepalen van de waardevolle bomen.

Onderwerp

Bomenverordening

Datum

12 mei 2026

Zaaknummer

2026-006444

Pagina

4 van 7

Communicatie

In de aanloop naar de veranderingen is in september 2025 een oproep gedaan voor het aanmelden van waardevolle bomen. Daarin werd ook aangegeven dat de raad naar de bomenverordening gaat kijken.

Na vaststelling in de raad wordt een persbericht verzonden over de nieuwe bomenverordening, met de belangrijke veranderingen voor inwoners en een verwijzing naar waar de bomenverordening is in te zien. Ook wordt via het Gemeentenieuws en de socialmedia kanalen van de gemeente het nieuwsbericht geplaatst. Op www.renkum.nl zal informatie komen over de bomenverordening, bijvoorbeeld op de pagina 'Boom kappen': [Boom kappen - Gemeente Renkum](#)

Ook zal het belang van bomen in een veranderend klimaat extra voor het voetlicht worden gebracht.

Financiële consequenties

De huidige en toekomstige inspanningen voor het uitvoeren van de kapregels leveren het volgende kostenoverzichten op:

- In de berekening wordt gerekend met de 43 aanvragen en 2 bezwaarschriften van het jaar 2025. Uit deze berekening blijkt dat de uitvoering van de bomenverordening niet kostendekkend is. In 2024 heeft de raad gekozen om een voorgestelde bezuiniging op de bomenverordening niet uit te voeren.
- De tweede berekening is gebaseerd op een geschat aantal aanvragen van 70 per jaar en 10 bezwaarschriften vanwege de strengere regels. Het betreft een schatting op basis van een gemiddeld beeld uit het verleden en de situatie 2025. Navraag bij andere gemeenten leverde geen eenduidig beeld op van toe- of afnemende aanvragen door veranderende regelgeving.

	Berekening zonder wijziging verordening jaar 2026	Kosten 2026	Inkomsten 2026
1	Aanvragen (max 18 per jaar) leges €300,-/boom		5.400
2	Meervoudige aanvragen (25) leges /boom extra €55,- (125)		14.375
3	ODGM-behandeling 43 x (963,-/ aanvraag)	40.248	
4	ODGM-behandeling bezwaar (2/jaar) x 4u x €107/u	856	
5	Beoordeling kapaanvraag ambtenaar Renkum (43)x3ux€58,- /u	7.482	
6	Behandeling bezwaar ambtenaar Renkum (2) x 6u x €78/u	936	
	Totaal	49.522	19.775
	Totaal saldo	29.747	

Onderwerp

Bomenverordening

Datum

12 mei 2026

Zaaknummer

2026-006444

Pagina

5 van 7

	Berekening bij wijziging verordening jaar 2026	Kosten 2026	Inkomsten 2026
1	Aanvragen (max 40 per jaar) leges €300,-/boom		12.000
2	Meervoudige aanvragen (30) leges /boom extra €55,- (150)		17.250
3	ODGM-behandeling 70 x (963,-/ aanvraag)	67.410	
4	ODGM-behandeling bezwaar (10/jaar) x4u x €107/u	4.280	
5	Beoordeling kapaanvraag ambtenaar Renkum (70)x3ux€58/u	12.180	
6	Behandeling bezwaar ambtenaar Renkum (10) x 6u x €78/u	4.680	
	Totaal	88.550	29.250
	Totaal saldo	59.300	

Samenvattend kan gesteld worden dat de voorgestelde wijziging een verwachte toename van het saldo van kosten en inkomsten van ongeveer € 30.000 kan opleveren. Dekking voor deze kosten wordt gevonden binnen de bestaande budgetten van groen.

Juridische consequenties

De verordening tot aanpassing van de Bomenverordening 2016 is zoveel als mogelijk aangepast aan de regelgeving van de Omgevingswet.

De verordening zal worden gepubliceerd op Overheid.nl

Samenhang met andere beleidsvelden

Bomen handhaven door betere bescherming levert de volgende baten op:

- Een hogere waarde van de woonomgeving, met als indirect gevolg een hogere onroerendzaakbelasting.
- Een groene leef- en werkomgeving vermindert stress.
- Bomen leveren gezondheidsvoordelen op vanwege een afname van zomerhitte in de leefomgeving door schaduw en verdamping.
- Boomkronen en open groeiplaatsen verminderen door verdamping en infiltratie de afvoerpieken naar rioolssystemen.
- Bomen leveren voor de recreërende inwoners een aantrekkelijke omgeving op
- Het vestigingsklimaat voor bedrijven is deels te danken aan de groene uitstraling van de gemeente

Onderwerp

Bomenverordening

Datum

12 mei 2026

Zaaknummer

2026-006444

Pagina

6 van 7

Werelddoelen

Bijlagen

1. Verordening wijziging van de Bomenverordening gemeente Renkum 2009, wijziging 2016

Onderwerp

Bomenverordening

Datum

12 mei 2026

Zaaknummer

2026-006444

Pagina

7 van 7